

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,

Th. 216. Thorshavn. Th. 216.

Forlovelse, Egteskab, verdensberømt Bog, 196 Sider, 1.85. — Dr. M. Fadden, amerikansk Læge: *Egteskabelig Livslykke*, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — *Djellige Saa*, den unge, dybsunkne Kvindes Testamente, Opplag 40,000, 1.35. — Ford: *Hemmeligheden ved at tjene Penge*, 1.25. — Sundhedsraa, mange Oplysninger, kun 1.00. — Elvekjær: *Muntre Fortællinger*, kun 1 Kr. 25 Øre. — *Filmens Eventyr*, stort Pragttryk med 125 Kunststater, kun 3 1/2 Kr. — *Ungdom og Kærlighed*, 0.75. Selves Bogforlag, Afd. P. S. D., Odense.

Naar Socialdemokraten Herman Müller nu træder tilbage som Tysklands Rigskansler, kan han gøre det i Bevidstheden om at have øvet en Gerning af blivende Værd for Folk og Land. De to Aar, Herman Müller har været Rigskansler, har ikke været en Dans paa Roser for ham, og det maa i alle fredsvenlige Kredse Verden over hilses med Glæde, at han blev paa sin Post, til Stresemanns Forsoningsværk var ført i Havn.

Herman Müller har med Ære løst sin store Opgave i tysk Politik, og den begavede og frem-synede Statsmand vil sikkert for eller senere paany blive Tysklands Rigskansler.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Teknisk Trekant.

Udvidelsen af Kørekajen ved Vaagsbotn skrider stadig fremad, selv om det gaar med Muldvarpeskridt.

Der var jo i sin Tid Tale om at binde den gamle Bro og den nye og saaledes skaffe større Plads for Trafikken dersteds. Det blev ikke til noget. Men efter at Opkørselen fra Vaagsbotn gennem Mølleedammen kom i Stand, har det vist sig, at Vendepladsen nede ved Broen var for snæver. Det virkelystne, aah saa virkelystne Byraad er straks gaaet i Gang med at faa denne Side bragt i Orden og tilføjet Byen en Trekant tort Land — en teknisk Trekant.

Við kajuna.

Tað hevur í ár, ella í vár, ligið ein nógvýd av skipum við kajuna yviri í trøð. Táid veðrið er gott, er tað ikki eittíð at liggja við kaj. Men ein brekur er enn, ið saktans kundi verið bætur fyrri longri tíð síðani. Tað vil nevniliga soleiðis til, at skip, ið liggja við kajuna — um veðurlagið loyvir — kunna gera seg út við øllum tí, tey skulu hava umboð av proviant, kóli, salti o. m. a., men vatn fáa tey ikki, og tað er tí í vár ofta hent, at skip hava nóyst at farið aðrastaðni, bert fyrri at fáa vatn. Hetta er illa fyristýla, og tó breggjá Havnin sær av at hava fingið heilt tipp-topp-modernað vatnverk — og láta skip fara frá kajuni og aðrastaðni, bert tí ikki er komið áleiðis við at leggja vatn til kajuna. Skil er á!

Fiskiskapurin.

Hesi skip hava verið heima nýliga og landa: »Riddarin» 17,000, »Hafstein» 15,000, »Carl» 14,500, »Drelnes» 15,000 og »Falkur» 20,000.

Inni á Reykjavík hava verið: »Silver Belle» 14,500, »Keflavík» 24,500, »Reykjanes» 22,500. Veid-an hjá »Silver Belle» var førd til Føroyar í »Lyrus». »C. & M. Slater» kom heim úr Íslandi ígjár, og hevði fingið 21,000.

Sjónleikaravitjan.

Sjónleikararnir, sum fyrr hevur verið boðað frá, ið skulu til Íslands og herá við her í Føroyum, koma við »Lyrus» leygdagin 26. í hs.

Listi, har tey kunna tekna seg, ið hug hava til at síggja leik teirra, liggur frammi í bóka-búð H. N. Jacobsens.

Kunstnararnir fóra fram leik í Björgvin, áður enn teir halda vestur um hav.

Øll eiga at nýta tilhövið at síggja teir fremmandu kunstnararnar — tað er ikki á hvørjum sinni, slíkir gestir vitja okkum.

Ex-Konsulen.

Ex-Konsul Dethlef Thomsen har í sit Hoforgin faaet opjaget ein Artikel, der skal vere et Slags Forsvar mod vor tagen ham ved Vingebenet, da han paa en meget grov og udfordrende Maade i en Artikel angreb vor Partifelle Lagtingsmand P. M. Dam.

Vi havde ellers tænkt endnu en Gang at tage Ex-Konsulen under Behandling, men grundet flere Henstillinger fra Publikum, der ikke ønsker Bladets Spalter Gang paa Gang omhandle en Mand, der sin Længte til Trods, og sin Karriere i mente, tilmed hans Optreden paa Areena som Filantrop — ikke er Corpus-Skrift verdigt, vil vi følge Henstillingen og lade Ex-Konsulen larme videre uden at deltage. Larmen staar jo kun om hans Figur, og den er der ikke meget ved.

Tvøroyri.

Bátarnir til „Ísvirki“.

Um miðjan mánaðin koma tey fyrstu tvey av teim seks í Danmark nýbygdu fiskiforum til Føroyar.

Komið er ásamt um at nýta hitt nógv umskrivaða nýggja Carl Hansens trolíð til hesar bátar. Hans Edw. Olsen á Argjum er »Ísvirkisins» vegna niðuri í Danmark fyrri at gera seg kunnugan við nýtisluna av hesum nýggju fiskiambóðum. Í brevi heim til Føroyar rósar hann dagliga hesum fiskiríðskapi, ið vil kunna vísja heilt góðan fiskiskap av teirri orsök, at hann kann nýtast bæði har, sum djúpt er — og uppi í sjónum.

Góður trolara-fiskiskapur.

»The Fishing News» greiður frá, at hin enski trolarin »Imperialiste», ið hoyrir til reiðarabúgvíð Hellyer í Hull, hevur gjørt ein frágæra góðan fiskitúr til Bjarnaroyrna í januar mánaði, sum í trý syftir kann nevntast »rekord». Hitt fyrsta er, at tað er hin skjótasta ferð, sum nakar trolari hevur haft til »Hvíthavið» — bert 3 vikur. Hitt næsta er, at fongurin er hin størsti, ið nakransinni er komin í bretsku havn, nevniliga 3450 centnar av fiski. Ágóðin við salginum var hin størsti, ið enn hevur verið skrivaður, 3380 sterlingpund, ella o. u. 72000 kr. Aðalfongurin var torskur og longa.

»Rekord»-veid-an hjá Diesel-trolarinum »Victoria», av Grønlandsbankunum, var tó í peningsvirði o. u. 300,000 krónur í bert 30 fiskidagar í fjór heyst. Og hesin »rekordurin» stendur enn sum hin besti.

Kartell-Systemet

Omsætningen.

AF KNUD KORST

(Fortsat).

Lángt vasskelligere var det selvfølgelig at naa til Enighed om hvert Lands Kvota, altsaa dets procentvise Andel i den tilladte Totalproduktion. Hvert Land var selvfølgelig opsat paa at faa saa stor en Part som vel muligt; og der stod store Stridigheder om, hvad der maatte anses for »normal» Produktion i hvert Land. Da Pagten blev sluttet i 1926 var Forholdene jo yderst unormale baade i Tyskland, Frankrig og Belgien, bl. a. som Folge af de abnorme Valutaforhold. De først stiplede Kvota er lovrigt senere blevet ændret noget, og der trækkes bestandigt Tov om dem. Tyskland har Ret til at producere omkring 40 pCt. af Totalen, Frankrig ca. 30 pCt. osv.

Den øverste Myndighed i Kartellet har Generalforsamlingen, hvor, de forskellige Landes Repræsentanters Stemmer vejer i Overensstemmelse med deres Kvota; Generalforsamlingen bestemmer hvert Kvartal Totalproduktionen med tre Fjerdedels Majoritet. Ændringer i Kvota kræver Enstemmighed.

For at gøre hele Systemet mere smidigt har man imidlertid skabt en vis Margin for Overskridelser af det enkelte Lands tilladte Produktionsmaksimum — nemlig ved Hjælp af den saakaldte Kompensationsfond; til denne Fond skal der indbetales 4 Dollars for hver Ton, hvormed et Land overskrider sine Kvota, men til Genæld skal der udbetales 2 Dollars for hver Ton, hvormed et Land underskrider det tilladte Maksimum (en Bestemmelse der dog er suppleret med flere andre, for at ikke Medlemmer af Kartellet skal fristes til at opgive Staalproduktionen og blot interessere de to Dollars pr. ikke-produceret Ton).

Iøvrigt skal Medlemmerne til Fonden indbetale 1 Dollar for hver produceret Ton Staal og yderligere 1 Dollar for hver Ton der eksporteres. Med Tiden vil Fonden saaledes komme til at rade over meget betydelige Pengemidler.

Kartellet omfatter nu langt de fleste Staalproducenter paa det europæiske Kontinent.

Af andre Internationale Kombinationer i stort Format skal nævnes Farvetrusten (med dens Interesse i de gennemkartellerede Kunststoffer, Kunstgødning- og Sprængstofindustrier). Endvidere de Internationale Olieaftaler; de store Petroleumsselskaber har aabenbart indtil videre opgivet den hidige Priskamp. For Tiden ser det ud, som om de første Ansatser til en omfattende Kartellering indenfor Kulindustrien er ved at danne sig.

Kort sagt vil er inde i en Periode, hvor det ene vigtige økonomiske Omraade efter det andet synes at blive Genstand for Regulering af Afsetning eller Pris- eller begge Dele. Det ser ud som om Væden er ved at blive opdelt i forskellige Magtsfæver paa tværs af den sædvanlige Statsdeling, i vældige økonomiske Riger med mere eller mindre enevældige Herskere, hvis Magt sikkert i Realiteten staar Maal med mangen politisk Statsmagt. En Kombination breder sit Herredømme over Oliekilderne, en anden over Staal, en tredje over Tændstikker og Trævarer, en fjerde over Metaller osv. osv.

Nu skulde man paa Forhaand tro, at disse kæmpemæssige Ringdannelser, disse næsten utrolige Magtkoncentrationer vilde vække Panik blandt Publikum, maatte fylde enhver med Uvilje og bange Anelser og »gøre ham til absolut Modstand mod alle Karteller og Kombinationer, og fremfor alt mod de Internationale Dannelser af denne Art.

Man ser da ogsaa ofte Folk reagere

kraftigt mod en eller anden Ringdannelse, naar denne giver sig Udslag i skrappe Prisforhøjelser (f. Eks. Olieringen og den danske Ring af Kulimportører). Men ejendommeligt nok ligger Forholdene i det store og hele saaledes, at Karteldannelser o. l. — og da navnlig de internationale Dannelser — ikke alene ikke sker under »skrap Protest fra den offentlige Mening, men ligefrem foregaar i en Atmosfære af Velvilje, i hvert Fald i en Atmosfære af Forstaaelse; der faktisk saadan, at Publikum sædvanlig er tilbøjeligt til at betragte Ringdannelsen, Opkomsten af mægtige Trust'er og deslige, som et nødvendigt og gavnligt Led i vor Tids økonomiske Udvikling.

II.

Langt fra at lade sig afkrække af Karteldannelser o. l. industrielle Sammenslutninger har Folk i de senere Aar mange Gange ligefrem krævet dem. Ud fra den lagtgælses, som de mente at have gjort, at kun de Bedrifter, der sluttede sig sammen til store Enheder, kunde gøre sig Haab om at vinde frem, mødens, de der ikke kunde finde sammen, eyntes dømt til Elendighed. Slige lagtgælses mente man at kunne gøre i den britiske Kulindustri og Bomuldsindustri, i visse Grene af den danske Tekstilindustri f. Eks.

Navnlige synes de internationale Karteller — i hvert Fald forsvædvidt de europæiske Hovedlande er med deri — at være ombleget af Velvilje og Forstaaelse. Paa en vis Maade er dette heller ikke saa mærkeligt; paa Baggrund af den nylig overstaede bitre Krig maatte det uvilkaarligt gribe Publikum paa en smaa som Maade, naar franske og tyske Kaliproducenter fandt sammen til fælles Aftaler, og naar senere Hovedparten af europæiske Staalfabrikanter oprettede en Pakt (nylig havde de jo fabrikeret Kanoner til hinduernes Fordærv).

Lad der ikke i disse Karteller et betydningsfuldt Instrument til Fremme af den internationale Forstaaelse og vis Garanti for Freden mellem Nationerne? Og videre: skulde det ikke være muligt ad denne Vej — gennem et System af europæiske Karteller — at aevise Europas Industrier sammen til et vældigt Fællesfremstød paa de østlige og øverste Markeder, og dermed »kræde den forarmede Verdensdel en passende Andel i den Forøvelse af den Internationale Væremensning og dermed den forøgede Rigdom i Verden, som maatte komme efter Krigens Ophør? Kort sagt: var et saadant Kartellsystem ikke netop Midlet til Europas Genrejsning i økonomisk Henseende?

Denne tanke beherskede f. Eks. øjensynlig Franskmændene (særlig vel Loucheur) paa den økonomiske Verdenskonference i Genève i Foråret 1927. Denne betydningsfulde Konference, der paa en vis Maade synes at være mere aktuell i Dag end dengang, den blev afholdt, blev imidlertid behersket af en Aand ganske modsat Kartellernes, nemlig Frihandelsaand. Allerede dengang var der altsaa en betydningsfuld Modstand mod det bundne System i Økonomien (dette kom f. Eks. meget skarpt frem i et Interessant Memorandum af den berømte aenske Nationalekonom Professor Cassel).

Op nu synes det, som om Frihandelsaandene er ved at blive hejst endnu højere — til Trods for uenighed, at det bundne System, baade i Henseende til Toldbeskyttelse og til Kartellering, i Praksis nærmest har haft Fremgang i Mellemtiden.

(Fortsættes).



Norskur klippfiskur i Portugal.

Sum mangun fyrr hevur verið umrøtt, er hart kapp imillum Íslandskan og norskan klippfisk á marknaðinum í Portugal. Fyrr var norskur fiskur so nær sum einarðandi har. Hesi síðstu árin hava Íslendingar trokað hann nógv av, tí mega Norðmenn royna at menna seg upp imóti. 1. desember fjór fingi teir ein sáttmála í lag við teir flestu importararnar í Lissabon. Hesin sáttmáli var úti 28. februar í ár, og er nú endurnýggjaður uppá óvissa tíð við 3 mánaðar uppsigils í báðum síðum. Ein tílikur sáttmáli, sum vissar norskur fiski ein ásetlan marknaðarrætt, hevur nógv at týða; men fyrri at fáa hann í lag, mega Norðmenn eftirlíka, at keypararnir í Lissabon vísar eina rimuliga prishædd og aðrar foreilir, sum gera, at teir kunnu standa seg við at taka norskan fisk fram um Íslandskan.

»Norges Handels- og Sjøfartstidende» nevnr 8. mars í ár um hendan fyrirbót og letur velt at gagni fyriskipannar.

I sama blað er cisini greitt frá, at fiskaimportararnir í Oporto hava tikið seg saman í ein ring — ein keypsturing — sum kann fáa stóran týðning fyri innflutning og soluna av klippfiski har. Eftir tilkælan skal verða stovnað ein keypslumiðstøða, sum skal hava á hondum allan innflutningin av klippfiski og býta út tær innkeyptu mongdurnar til teir ymissu handilsmenninar, eftir ásettum procentáli. Hendan fyriskipan er nú samtykt av øllum týðandi klippfiskaimportørum, og hin endaliga avgerðin verður so tikin í næstu framtíð. Kemur hesin keypsluringur í lag, og tað eru góð líkindi til tess, tí allir teir týðandi mennir í Oporto eru við, og tað er ætlan at víkka ringin út til Lissabon við, so kann hann koma at fáa hina stóru ávirkan á klippfiskaprisirnar, serstakliga um hitt hvassa kappið um Portugalsmarknaðin stendur við millum Norðmenn og Íslendingar. Ringurin vil tá hava interessu í at taka fisk frá honum, sum hevur teir lægru prisirnar.

Portugalsmenn eru ikki vandr í fiski, og teimum dámar væl norskan fisk, bert teir fáa hann biligari enn Íslandskan.

»Norges Handels- og Sjøfartstidende» leggur til:

»Hvad Følgerne af denne Sammenslutning kan blive, er det endnu for tidligt at udtale sig om. Et bedre Samarbejde paa det portugisiske Marked, hvorved unødigt indbyrdes Konkurrence undgaas, maa formodes at blive til Gavn ogsaa for Eksporterne. Paa den anden Side ligger det nær at tro, at Køberingen vil benytte sin Magtstilling til at søge sig bedre Vilkaar paa de udenlandske Leve-randørers Bekostning.»

Tiðindamaður hetta háttmætta norska blaðs er álitismaður búsettur í Lissabon, og grein hansara er skrivað 27. februar, so tíðindini eru nýggi og álitandi.

Hevur hetta orindi til Føroyingar?

Tað er ikki mikið av føroyskum klippfiski, sum fer til Portugals, so nokur beinvegis orindi hevur hetta ikki til okkara klippfiskia-exportarar, umframt tað, at vita

